

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

Wrocław, dnia 10 maja 2024 r.

ZP-NKWR.431.2.12.2024.PSZ

Pani
Ilona Bugaj
Dyrektor
Powiatowego Centrum
Opieki i Wychowania w Pieszycach
Domu Dziecka Nr 5
w Pieszycach

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

W dniach 20 – 22 marca 2024 r. na podstawie art. 122 i art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 177 z późn. zm.) kontrolerzy Piotr Szafarowicz główny specjalista i Jacek Sujka inspektor wojewódzki z Wydziału Zdrowia i Polityki Społecznej Dolnośląskiego Urzędu Wojewódzkiego we Wrocławiu przeprowadzili kontrolę kompleksową w trybie zwykłym w Powiatowym Centrum Opieki i Wychowania w Pieszycach Domu Dziecka Nr 5 w Pieszycach przy ul. Ogrodowej 81/2, zwanym w dalszej części niniejszego wystąpienia „Placówką”.

Kontrolę przeprowadzono zgodnie z zatwierdzonym w dniu 19 grudnia 2023 r. przez Wojewodę Dolnośląskiego Planem kontroli na I półrocze 2024 r.

Przedmiotem kontroli była ocena przestrzegania przez Placówkę standardów opieki i wychowania, praw dziecka oraz zgodności zatrudniania pracowników z wymogami kwalifikacyjnymi.

W okresie objętym kontrolą, tj. od dnia 1 marca 2023 r. do dnia 20 marca 2024 r. funkcję Dyrektora Placówki pełniła Pani Ilona Bugaj odpowiedzialna za realizację zadań w ocenianych obszarach. Kontrola została odnotowana w Książce kontroli pod numerem 1/2024.

Postępowanie kontrolne przeprowadzono na podstawie udostępnionej dokumentacji merytorycznej realizowanych zadań, wizji lokalnej Placówki, oświadczeń i wyjaśnień dyrektora Placówki, akt osobowych w zakresie dokumentacji potwierdzającej kwalifikacje zawodowe pracowników merytorycznych oraz indywidualnych rozmów z wychowankami.

W zakresie działalności Placówki podlegającej kontroli wydaje się ocenę pozytywną, a jej uzasadnieniem jest ustalony stan faktyczny i prawny.

Ilekróć w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym jest mowa o „ustawie” należy przez to rozumieć ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej lub „rozporządzeniu” należy przez to rozumieć rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 grudnia 2011 r. w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej (Dz. U. Nr 292, poz. 1720 z późn. zm.).

Powiatowe Centrum Opieki i Wychowania w Pieszycach Dom Dziecka Nr 5 w Pieszycach jest publiczną placówką opiekuńczo – wychowawczą typu socjalizacyjnego prowadzoną przez Powiat Dzierżoniowski na podstawie zezwolenia Wojewody Dolnośląskiego nr ZP-NKWR.9423.2.17.2020.TB z dnia 20 listopada 2020 r. Placówka zapewnia 14 miejsc dla dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej na podstawie orzeczeń sądowych.

W okresie objętym kontrolą bieżącą działalność Placówki określał Regulamin organizacyjny przyjęty uchwałą Nr 128/298/20 Zarządu Powiatu Dzierżoniowskiego z dnia 21 grudnia 2020 r. Do zapisów Regulaminu nie wnosi się zastrzeżeń (*dowód: akta kontroli str. 27 – 38*).

Na dzień kontroli w Placówce umieszczonych było 14 wychowanków w wieku od 10 do 18 lat, w tym trzy dwuosobowe rodzeństwa. Wszystkie dzieci zostały skierowane do Placówki przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Ochrony Zdrowia w Dzierżoniowie. Pięcioro wychowanków zostało przyjętych do Placówki w wieku poniżej 10 lat wraz ze starszym rodzeństwem, w trybie art. 95 ust. 2 ustawy. Dyrektor Placówki, w badanym okresie, nie występował do wojewody o zezwolenia na przyjęcie kolejnych wychowanków w trybie art. 95 ust. 3a ustawy (*dowód: akta kontroli str. 21 – 22*).

Na podstawie przedłożonych planów pracy wychowawców w okresie objętym kontrolą stwierdzono, że we wszystkie dni tygodnia dyżury wychowawcze pełnione były przez jednego wychowawcę, zarówno w godzinach rannych, popołudniowych, popołudniowych oraz nocnych. W sytuacjach wyjątkowych dyżury popołudniowe pełnione były także przez inne osoby pracujące z dziećmi, np. pedagoga, psychologa lub pielęgniarkę. Każdy z wychowawców miał również tygodniowo przydzielone (w ramach etatu) 4 lub 5 godzin na pracę z dokumentacją wychowanków. Stwierdzono, że wymóg wynikający z § 16 ust. 1 rozporządzenia i dotyczący kierowania przez wychowawcę procesem wychowawczym nie więcej niż 5 dzieci był spełniony. Z kolei, w czasie zajęć prowadzonych przez pedagoga, psychologa lub logopedę pod ich opieką przebywało nie więcej niż sześcioro wychowanków (*dowód: akta kontroli str. 21 – 22, 45 – 48, 52, 53, 58*).

Wypełniając obowiązek wskazany w § 14 rozporządzenia, w Placówce zostały sporządzone przez psychologa i pedagoga diagnozy psychofizyczne wszystkich wychowanków. W oparciu o losowo wybraną ośmioosobową grupę kontrolną dokonano oceny wyżej wymienionej dokumentacji i stwierdzono, że każda diagnoza zawierała dane i informacje dotyczące mocnych stron dziecka, przyczyn kryzysu w rodzinie, relacji dziecka z otoczeniem, jego rozwoju, a także wskazania do dalszej pracy pedagogicznej z dzieckiem, pracy z jego rodziną lub przygotowania do umieszczenia w rodzinnej pieczy zastępczej albo pobytu w Placówce do usamodzielnienia. Siedem z badanych diagnoz zostało zaktualizowanych ze względu na bieżące zmiany w życiu dziecka. W Placówce wszystkie diagnozy psychofizyczne uzupełnione były o diagnozy środowiska rodzinnego wychowanków sporządzone przez pracownika socjalnego (*dowód: akta kontroli str. 39 – 40*).

Dla dzieci przebywających w Placówce wychowawcy kierujący procesem wychowawczym przygotowywali, zgodnie z § 15 rozporządzenia, plany pomocy na każdy rok szkolny. Ocenie podlegały więc plany na rok szkolny 2023/2024. W badanej grupie kontrolnej tylko w trzech przypadkach plany pomocy zostały sporządzone we współpracy z asystentem rodziny, natomiast w pozostałych przypadkach rodzice dziecka byli albo pozbawieni praw rodzicielskich albo nie żyli albo nie istniały żadne przesłanki do współpracy. Każdy plan pomocy zawierał cel pracy z dzieckiem. W przypadku trojga dzieci był to powrót do rodziny biologicznej, w jednym przypadku umieszczenie w rodzinie adopcyjnej i w czterech przypadkach pobyt w Placówce do usamodzielnienia. W planach zostały określone zadania i działania o charakterze długo i krótkoterminowym w obszarach środowiska rodzinnego, zdrowia i edukacji prorodzinnej, oddziaływań psychologicznych i pedagogicznych oraz przygotowania do samodzielnego życia. Modyfikacji planów pomocy dokonywano na posiedzeniach zespołów do spraw okresowej oceny sytuacji dziecka, co najmniej dwa razy w roku. Posiedzenie ostatniego zespołu w Placówce miało miejsce w grudniu 2023 r. (*dowód: akta kontroli str. 41 – 42*).

Zgodnie z § 17 ust. 1 pkt 2 i ust. 4 pkt 2 rozporządzenia, w Placówce dla każdego dziecka prowadzona była karta pobytu. Oceny prawidłowości prowadzenia kart pobytu dokonano w oparciu o dokumenty za czerwiec i październik 2023 r. oraz styczeń 2024 r. Stwierdzono, że każda karta pobytu dziecka zawierała, comiesięczne, wszystkie wymagane opisy i informacje wskazane w § 17 ust. 1 pkt. 2 lit. a – i rozporządzenia (*dowód: akta kontroli str. 43*).

W okresie objętym kontrolą w Placówce pracował z dziećmi zarówno pedagog, jak i psycholog. Specjaliści obligatoryjnie prowadzili dla każdego dziecka arkusz badań i obserwacji pedagogicznych oraz psychologicznych. Pedagog prowadził arkusze, w których dokonywał oceny funkcjonowania wychowanka w rolach społecznych, np. ucznia, członka

grupy rówieśniczej, członka rodziny, itp. Z kolei, psycholog odnotowywał w arkuszach wyniki badań wychowanków w zakresie m.in. sfery emocjonalnej, społecznej czy poznawczej, co w dalszej kolejności umożliwiało planowanie pracy z dzieckiem.

W Placówce dla ośmiu wychowanków prowadzone były w okresie objętym kontrolą karty udziału w zajęciach specjalistycznych. Ze względu na przebyte traumy, zaburzone funkcje poznawcze i braki w wiadomościach szkolnych oraz liczne wady wymowy wychowankowie byli pod opieką psychologa, pedagoga i logopedy. Wychowankowie objęci opieką specjalistyczną w Młodzieżowym Ośrodku Socjoterapii w Bystrzycy Górnej, Młodzieżowym Ośrodku Wychowawczym w Bielicach czy Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym w Dzierżoniowie realizowali zajęcia zgodnie z zaleceniami zawartymi w orzeczeniach o potrzebie kształcenia specjalnego, a także w indywidualnych programach edukacyjno – terapeutycznych (*dowód: akta kontroli str. 44, 58, 60*).

Powiatowe Centrum Opieki i Wychowania w Pieszycach w ramach obsługi ekonomiczno – administracyjnej Placówki zapewniało wychowankom całodzienne wyżywienie, tj. I śniadanie, II śniadanie zabierane przez dzieci do szkoły, obiad, podwieczorek oraz kolację. Wyżywienie było dostosowane do potrzeb rozwojowych, kulturowych, religijnych oraz stanu zdrowia wychowanków, co potwierdzał, we właściwym zakresie, przedłożony w czasie kontroli protokół Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Dzierżoniowie z dnia 22 listopada 2023 r. W pomieszczeniu kuchennym w Placówce wychowankowie mieli również swobodny, lecz kontrolowany dostęp do podstawowych produktów żywnościowych oraz napojów (*dowód: akta kontroli str. 49 – 51*).

Każdy wychowanek z chwilą przyjęcia do Placówki objęty był podstawową opieką medyczną w NZOZ Centrum Medyczne „ASTRA” przy ul. Sportowej 2 w Pieszycach. W razie potrzeby wychowankowie korzystali również z pomocy lekarzy specjalistów, jak również byli zaopatrywani w wyroby medyczne i produkty lecznicze zgodnie z zaleceniami. Za bieżącą realizację recept odpowiedzialna była pielęgniarka (*dowód: akta kontroli str. 58*).

W Placówce dla każdego wychowanka prowadzona była „karta odzieżowa” zawierająca dane dotyczące daty wydania, nazwy produktu, jego ilości oraz ceny. Wychowankowie potwierdzali podpisem odbiór otrzymanej odzieży, bielizny i obuwia. W rozmowach indywidualnych z dziećmi uzyskano informacje, że wyposażenie w odzież, obuwie i bieliznę jest adekwatne do potrzeb oraz pory roku (*dowód: akta kontroli str. 52, 66 – 71*).

Wymóg określony w § 18 ust. 1 pkt 6 lit. c i pkt 7 rozporządzenia był w Placówce realizowany na bieżąco i według indywidualnych potrzeb. Wszelkie środki higieny osobistej i do utrzymania czystości przechowywane były w magazynie i rozdawane dzieciom przez

wychowawców. Z kolei, sposób zaopatrzenia w podręczniki, pomoce i przybory szkolne uzależniony był od poziomu edukacji. Uczniowie szkół podstawowych korzystali z bezpłatnych podręczników udostępnianych przez szkoły, natomiast uczniom ze szkół ponadpodstawowych podręczniki były kupowane przez Placówkę. Wszelkie przybory szkolne oraz zeszyty ćwiczeń dla wychowanków zapewniała również Placówka (*dowód: akta kontroli str. 61*).

Dyrektor Placówki złożył do akt kontroli oświadczenie, że wszyscy wychowankowie mieli zapewniony dostęp do zajęć wychowawczych, kompensacyjnych, terapeutycznych i rewalidacyjnych. Zajęcia prowadzili wychowawcy i specjaliści zatrudnieni w Placówce. Zajęcia wychowawcze polegały przede wszystkim na codziennym wdrażaniu dzieci do samoobsługi i samodzielności, stosownie do ich możliwości psychofizycznych. Z kolei, rodzaj i forma zajęć o charakterze terapeutycznym lub rewalidacyjnym wynikał z diagnoz psychofizycznych dzieci, a w przypadku wychowanków przebywających w MOS, MOW lub SOSW z indywidualnych programów edukacyjno – terapeutycznych (*dowód: akta kontroli str. 60*).

W okresie objętym kontrolą wszyscy wychowankowie Placówki realizowali obowiązek szkolny i obowiązek nauki. Dziewięcioro dzieci uczęszczało do Szkoły Podstawowej w Pieszycach, w tym dwoje do szkół realizujących edukację specjalną. Pięcioro wychowanków uczęszczało do szkół ponadpodstawowych. W roku szkolnym 2023/2024 żaden z wychowanków nie był objęty nauczaniem indywidualnym. Systematyczną pomoc w nauce zapewniaли wychowawcy oraz nauczyciele, codziennie w godzinach nauki własnej (16:30 – 18:30). Wychowankowie korzystali również z zajęć wyrównawczych i korekcyjno – kompensacyjnych w szkołach.

W ramach organizacji czasu wolnego wychowankowie, według potrzeb i zainteresowań, uczestniczyli w treningach i meczach piłki nożnej, w zajęciach tanecznych i wokalnych, w kołach zainteresowań (turystyczne, informatyczne, polonistyczne), a także korzystali z zajęć warsztatowych organizowanych na terenie Placówki przez Fundację „Adventure Realms” z Wrocławia (*dowód: akta kontroli str. 59*).

Placówka, zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 13 i 14 rozporządzenia, ponosiła wszelkie opłaty związane z pobytem jednego wychowanka w Specjalnym Ośrodku Szkolno – Wychowawczym w Dzierżoniowie, a także wszystkie koszty dojazdów uczniów do szkół ponadpodstawowych (*dowód: akta kontroli str. 62*).

W Placówce, w okresie objętym kontrolą, wychowankowie otrzymywali kwoty pieniężne do własnego dysponowania. Na podstawie dokumentu pod nazwą „Wniosek o wypłatę kieszonkowego” stwierdzono, że koordynator Placówki raz na kwartał pobierał na każde dziecko kwotę 150 zł, z której przez kolejne trzy miesiące wypłacał na prośbę

wychowanka określone kwoty pieniężne, a ich odbiór kwitowany był podpisem dziecka. Mając na uwadze powyższe wskazano na konieczność zmiany sposobu wypłaty kieszonkowego, tak aby każde dziecko otrzymywało co miesiąc przyznaną kwotę do własnego dysponowania, zgodnie z § 18 ust. 1 pkt 8 rozporządzenia. W trakcie czynności kontrolnych w Placówce zostały dokonane stosowne zmiany, w wyniku których wskazany powyżej przepis rozporządzenia będzie przestrzegany (*dowód: akta kontroli str. 52 – 57*).

Powiatowe Centrum Opieki i Wychowania Dom Dziecka Nr 5 w Pieszycach przy ul. Ogrodowej 81/2 dysponowało ośmioma dwuosobowymi pokojami - sypialniami. W każdym pokoju były tapczany, biurka, krzesła, szafy i półki do przechowywania rzeczy osobistych oraz zabawek, książek, pomocy edukacyjnych. Wszystkie pokoje utrzymane były w czystości. W łazienkach, zapewniających intymność, do dyspozycji wychowanków była jedna wanna, dwie kabiny prysznicowe, sześć umywalek oraz cztery toalety. Placówka zapewniała dzieciom również miejsce do prania i suszenia rzeczy osobistych. Drobne posiłki i przekąski można było przygotować i spożyć w pomieszczeniu kuchennym, kompletnie wyposażonym w sprzęty AGD i inne akcesoria kuchenne. W Placówce był także duży salon do zabawy i wypoczynku wyposażony w kanapy, stół z krzesłami oraz szafy z zabawkami, garderoba i siłownia. Miejscami do nauki były biurka w pokojach oraz stół w kuchni (*dowód: akta kontroli str. 23 – 26*).

W okresie objętym kontrolą w Placówce pracowało z dziećmi 9 osób, w tym 5 wychowawców, pedagog, psycholog, terapeuta i pracownik socjalny. Wszystkie osoby miały wykształcenie zgodne z wymogami kwalifikacyjnymi oraz złożyły do akt osobowych oświadczenia i zaświadczenia dotyczące kwestii wskazanych w art. 98 ust. 3 pkt. 1, 2, 3, 3a i 4 ustawy. Z kolei osoby zatrudnione w Powiatowym Centrum Opieki i Wychowania w Pieszycach do obsługi i administracji na stanowiskach: księgowego, inspektora, kucharki, pomocy kuchennej, sprzątaczkę, magazyniera oraz konserwatora – kierowcy miały w aktach osobowych wyciągi z Rejestru Sprawców Przepięstw na Tle Seksualnym z adnotacją o braku figurowania w nim, zaświadczenia lekarskie o braku przeciwwskazań do pracy oraz wymagane informacje o braku skazania prawomocnym wyrokiem za przestępstwo umyślne lub umyślne przestępstwo skarbowe (*dowód: akta kontroli str. 63 – 65*).

W celu dokonania oceny przestrzegania praw dziecka, o których mowa w art. 4 ustawy, przeprowadzono indywidualne rozmowy kierowane z siedmiorgiem wychowanków w wieku od 9 do 17 lat, którzy obecni byli w Placówce i wyrazili zgodę na spotkanie z inspektorami do spraw kontroli. Dzieci, w miarę swobodnie, odpowiadały na zadawane pytania. Wychowankowie deklarowali, że mają stały kontakt z członkami swoich rodzin, bezpośredni lub telefoniczny. Placówka, w opinii wychowanków, zapewnia im poczucie bezpieczeństwa oraz pomoc i wsparcie w nauce. Każdy z nich wskazał przynajmniej jedną

osobę spośród dorosłych w Placówce, którą lubi i jej ufa. Wychowankowie opowiadali o swoich codziennych obowiązkach, takich jak szkoła, nauka, dbanie o czystość i porządek. Dzieci nie wnosiły żadnych uwag i zastrzeżeń dotyczących wyżywienia i jego ilości, zaopatrzenia w odzież, podręczniki, środki higieny osobistej oraz kieszonkowe. Każdy z wychowanków mówił, że w Placówce jest możliwość rozwoju własnych zainteresowań, zwłaszcza sportowych. W okresie wakacji letnich dzieci miały zorganizowane wyjazdy nad morze lub w góry. Żaden z rozmówców nie potwierdził, aby był świadkiem lub doznał jakiegokolwiek przemocy ze strony osób dorosłych w Placówce (dowód: akta kontroli str. 66 – 71).

W wyniku przeprowadzonej kontroli kompleksowej w trybie zwykłym w Powiatowym Centrum Opieki i Wychowania Domu Dziecka Nr 5 w Pieszycach nie stwierdzono nieprawidłowości w badanych obszarach.

POUCZENIE

Zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, w tym wystąpienia niezawierającego zaleceń pokontrolnych, składa się na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tj. Dz. U. z 2024 r. poz. 177 z późn. zm.).

GŁÓWNY SPECJALISTA

Piotr Szafarowicz

(przewodniczący zespołu inspektorów)

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI

Jacek Szymański

(członek zespołu inspektorów)

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

Ewa Oleniacz

Zastępca Dyrektora

Wojewódzkiego Związku i Polityki Społecznej
(Kierownik komórki do spraw kontroli)

PRO. KIEROWNIKA ODBZIAŁU
Nadzoru i Kontroli Wspierania Rodziny
Oddział Nadzoru i Kontroli Wspierania Rodziny

Grzegorz Kowalski

